EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 12 04
COM(2024) 567 final

2024/0315 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl laikinos nuo tam tikrų Reglamento (ES) 2017/2226 ir Reglamento (ES) 2016/399 nuostatų nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su laipsniška atvykimo ir išvykimo sistemos veikimo pradžia

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas**

Atvykimo ir išvykimo sistema (AIS) yra labai svarbi Šengeno erdvės sienų valdymo dalis, nustatyta Reglamente (ES) 2017/2226[1] (AIS reglamentas). AIS, veikiančioje kaip centralizuota duomenų bazė, registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių 29 Šengeno valstybių narių išorės sienas trumpalaikiam buvimui, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys. AIS yra svarbus ES pastangų didinti saugumą ir veiksmingumą prie savo išorės sienų etapas. Pirmą kartą sistemoje bus renkami išorės sienas kertančių trečiųjų šalių piliečių biometriniai duomenys, pavyzdžiui, veido atvaizdai ir pirštų atspaudai. AIS Šengeno valstybėms narėms bus suteikta tikralaikė prieiga prie trečiųjų šalių piliečių asmens duomenų, kelionių istorijos ir informacijos apie tai, ar jie laikosi leidžiamo trumpalaikio buvimo Šengeno erdvėje laikotarpį apibrėžiančių sąlygų. Todėl AIS padės gerokai sumažinti tapatybės klastojimo ir užsibuvimo tikimybę ir taip galiausiai padidinti Šengeno erdvės saugumą.

Nepaisant didelių valstybių narių, Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (eu-LISA) ir Komisijos pastangų, įdiegti AIS 2024 m. IV ketv. neįmanoma, kaip 2023 m. spalio mėn. patvirtino Teisingumo ir vidaus reikalų taryba[2]. Komisija negavo visų valstybių narių pranešimų pagal AIS reglamento 66 straipsnio 1 dalies c punktą, o tai yra teisinis reikalavimas, kad AIS pradėtų veikti. Nors daug valstybių narių pranešė Komisijai apie savo pasirengimą, kai kurios valstybės narės nurodė negalinčios to padaryti. Be to, pradėjimas iš karto naudoti sistemą visu operaciniu pajėgumu sudėtingai IT sistemai, pavyzdžiui, AIS centrinei sistemai, yra atsparumo rizikos veiksnys.

Atsižvelgdamos į tai, kas išdėstyta pirmiau, su AIS veikimu susijusios suinteresuotosios šalys aiškiai išreiškė pageidavimą, kad prieš pradedant vykdyti naujus procesus prie išorės sienų nacionalinėms valdžios institucijoms ir keliautojams būtų nustatytas prisitaikymo laikotarpis, kad būtų užtikrintas didesnis tikrumas. Visiškai įdiegus naują didelės apimties IT sistemą visuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose reikia atlikti techninį pritaikymą tikruoju laiku, galėtų kilti pavojus saugiam ir sklandžiam keliavimui, visų pirma tose vietose, kuriose dėl esamos infrastruktūros, erdvės trūkumo ar kitų suvaržymų jau kyla sunkumų. Šiuos sunkumus dar labiau padidina valstybių narių skirtumai, susiję su tuo, kaip jos diegia AIS, kuriuos lemia sienos perėjimo punktų įvairovė ir skirtingi požiūriai į automatizavimą bei naujų technologijų diegimą.

Vis dėlto AIS reglamente numatyta tik sistemos naudojimo visu operaciniu pajėgumu pradžia, reikalaujant, kad visos valstybės narės visuose savo išorės sienos perėjimo punktuose pradėtų

---

[1] 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011, (OL L 327, 2017 12 9, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/2021-08-03).

[2] Sąveikumo užtikrinimas, apimantis AIS kaip pirmąją sistemą, o vėliau ir ETIAS, ECRIS-TCN, naująją sistemą EURODAC, peržiūrėtą VIS ir Sąveikumo reglamentus, diegiamus tuo pačiu metu, grindžiamas veiksmų planu, kuris atsiradus naujiems sunkumams buvo peržiūrėtas.

naudoti AIS visu operaciniu pajėgumu ir vienu metu visų keliautojų, kurie turi būti registruojami AIS, atžvilgiu. Galimybė nustatyti prisitaikymo laikotarpį jame nenumatyta.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, atrodo, kad AIS tikslus galima pasiekti veiksmingiau ir užtikrinčiau, jei sistemos veikimo pradžioje bus nustatytas tam tikras lankstumas. Todėl manoma, kad būtina priimti reglamentą, kuriuo būtų sudarytos sąlygos laipsniškai pradėti naudoti sistemą ribotą laikotarpį. Šiuo siūlomu reglamentu nukrypstama nuo AIS reglamento tiek, kiek tai būtina, kad būtų galima laipsniškai pradėti naudoti sistemą. Taip bus išlaikytos tiek eu-LISA, tiek valstybių narių pastangos, kartu siekiant AIS tikslų modernizuoti išorės sienų valdymą ir prisidėti prie Europos Sąjungos vidaus saugumo.

Be to, siūlomame reglamente numatomas lankstus požiūris, kuriuo atsižvelgiama į įvairius valstybių narių poreikius. Tokiu būdu tiems, kurie nori jį įgyvendinti palaipsniui, suteikiama tokia galimybė, o kiti gali nuo pirmos dienos pradėti naudoti sistemą visu operaciniu pajėgumu. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad visais AIS pranašumais bus galima naudotis tik tada, kai visos valstybės narės ją visapusiškai taikys.

Šiuo pasiūlymu taip pat nustatomos priemonės, kuriomis valstybėms narėms sudaromos sąlygos veiksmingai kontroliuoti išskirtines aplinkybes, pavyzdžiui, technines problemas arba didžiausių keliautojų srautų laikotarpius. Kad tokia rizika būtų sumažinta, laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiu valstybės narės gali visiškai arba iš dalies sustabdyti sistemos naudojimą trumpam laikotarpiui. Šis mechanizmas taip pat bus taikomas ribotą laikotarpį po sistemos veikimo visu operaciniu pajėgumu pradžios.

Vykdydamos ekspertų ir techninio lygmens mainus ir dalyvaudamos eu-LISA valdančiojoje taryboje, dauguma valstybių narių pareiškė pritariančios tam, kad sistemą būtų pradėta naudoti laipsniškai, ir pripažino, kad taip bus galima geriau įgyvendinti naujas AIS taisykles prie išorės sienų. Dauguma vežėjų ir infrastruktūros, kurioje yra sienos perėjimo punktai, operatorių per specialų susitikimą su šiomis suinteresuotosiomis šalimis taip pat palankiai įvertino laipsniškumo principu grindžiamą požiūrį. Valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą koordinavimą su tų sienos perėjimo punktų, kuriuose įdiegta AIS, infrastruktūros operatoriais. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad AIS jų sienos perėjimo punktuose būtų diegiama skaidriai ir kad apie priemones būtų veiksmingai pranešta tiek vežėjams, tiek keliautojams.

- **Pasiūlymo tikslai**

Bendrieji šio pasiūlymo tikslai kyla iš Sutartimi grindžiamų tikslų toliau gerinti Šengeno erdvės išorės sienų valdymą, kuo greičiau pradedant taikyti AIS suderintas tarpvalstybinio judėjimo taisykles, ir taip prisidėti prie Europos Sąjungos vidaus saugumo.

Šia iniciatyva sudaromos sąlygos laipsniškai pradėti naudoti AIS, laikinai nukrypstant nuo tam tikrų AIS reglamento ir Reglamento (ES) 2016/399 (Šengeno sienų kodeksas[3]) nuostatų, pagal kurias reikalaujama, kad valstybės narės naudotųsi sistema visu operaciniu pajėgumu.

Bendrasis pasiūlymo tikslas – palengvinti praktinį AIS reglamento įgyvendinimą, kad valstybės narės galėtų laiku ir veiksmingai pasiekti AIS reglamente nustatytus sistemos tikslus.

Konkretūs šio pasiūlymo tikslai:

[3] 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (OL L 77, 2016 3 23, p. 1–52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/2024-07-10).

1. Suteikti valstybėms narėms lankstumo, kad jos galėtų pradėti naudoti AIS atsižvelgdamos į savo pasirengimo lygį ir laikydamosi aukštų AIS standartų, susijusių su technologiškai pažangios įrangos naudojimu duomenims rinkti.

1. Sudaryti palankesnes sąlygas techniniam ir veiklos pritaikymui pirmuoju AIS veikimo laikotarpiu, leidžiant sistemą laipsniškai diegti.

2. Geriau valdyti galimą ilgą laukimo prie išorės sienų laiką ir jo vengti.

3. Pagerinti dabartinę padėtį užtikrinant, kad galutiniai naudotojai, pavyzdžiui, sienos apsaugos pareigūnai, imigracijos pareigūnai, vizų institucijos ir teisėsaugos pareigūnai, turėtų prieigą prie naujausios informacijos apie keliautojų tapatybę, net jei sistemoje registruoti duomenys yra neišsamūs dėl laipsniško AIS diegimo.

4. Užtikrinti, kad būtų priimti sprendimai, kaip valstybės narės galėtų reaguoti į netikėtas situacijas, kurios gali susidaryti pradėjus naudoti AIS, kad būtų išvengta sutrikimų prie išorės sienų ir ilgo laukimo laiko.

5. Sudaryti sąlygas nacionalinėms valdžios institucijoms, keliautojams ir vežėjams prisitaikyti prie naujų sienų valdymo procesų ir technologijų.

6. Išlaikyti dideles investicijas, visų pirma investicijas į infrastruktūrą, įrangą ir žmogiškuosius išteklius, rengiantis AIS veikimo pradžiai.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Dabartinę šios srities ES teisinę sistemą sudaro ES teisės aktai, susiję su kontrole prie išorės sienų. Siūlomas teisės aktas taip pat padeda siekti Šengeno sienų kodekse ir Konvencijoje dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo[4] nustatytų tikslų.

Pasiūlymas atitinka Bendrajame duomenų apsaugos reglamente[5] nustatytas taisykles.

Reglamentas visiškai atitinka galiojančią teisinę duomenų apsaugos sistemą. Jame numatytos tikslinės laikinos nuo AIS reglamento ir Šengeno sienų kodekso nukrypti leidžiančios nuostatos, kurios yra būtinos, kad AIS galėtų laipsniškai pradėti veikti.

- **Derėjimas su kitomis ES politikos sritimis**

Laipsniška AIS veikimo pradžia bus suderinta su Vizų informacinės sistemos (VIS) ir būsimos Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) taikymu, taip pat su būsimais eu-LISA kuriamais sąveikumo komponentais, t. y. Europos paieškos portalu, bendra biometrinių duomenų atitikties nustatymo paslauga, bendra tapatybės duomenų saugykla ir daugybinių tapatybių detektoriumi[6]. Komisija, valstybės narės ir eu-LISA aptars peržiūrėtą

---

4 Konvencija dėl Šengeno susitarimo 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo (OL L 239, 2000 9 22, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2000/922/oj).

5 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1– 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04).

6 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR, (OL L 135, 2019 5 22, p. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/2024-04-25).

integruotą ETIAS ir visų sąveikumo komponentų planavimą ir dėl jo susitars, atsižvelgdamos į numatomą AIS veikimo pradžią.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šiuo reglamentu numatoma laikinai nukrypti nuo tam tikrų AIS reglamento ir Šengeno sienų kodekso nuostatų, priimtų remiantis atitinkamai Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktais ir 87 straipsnio 2 dalies a punktu, taip pat 77 straipsnio 2 dalies b ir e punktais. Šį siūlomą reglamentą tikslinga priimti remiantis SESV nuostatomis, kurios yra tokios pačios kaip ir AIS reglamento nuostatos.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal subsidiarumo principą ES veiksmų gali imtis tik tuomet, jei numatytų tikslų valstybės narės vienos negali pasiekti.

Siūlomo reglamento tikslas – sudaryti sąlygas įgyvendinti AIS reglamente nustatytas taisykles. Valstybės narės vienos negali deramai pasiekti, kad būtų laipsniškai pradėta naudoti bendrą informacinę sistemą, laikantis suderintų taisyklių ir terminų. Siekiant užtikrinti laipsnišką AIS veikimo pradžią, reikia ES veiksmų.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, nes juo neviršijama to, kas yra būtina nustatytiems tikslams pasiekti.

Visų pirma siūlomu reglamentu sukuriama ribotos taikymo trukmės nuo AIS reglamento ir Šengeno sienų kodekso nukrypti leidžianti nuostata, kuria siekiama sudaryti sąlygas laipsniškai pradėti naudoti AIS.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymo tikslų geriausia siekti priimant reglamentą. Taip bus užtikrintas tiesioginis nuostatų taikymas ir vienodas bei nuoseklus požiūris visoje Šengeno erdvėje. Tai ypač svarbu, nes siūlomu reglamentu nukrypstama nuo AIS reglamento, kuriuo sukuriama centrinė sistema, per kurią valstybės narės bendradarbiauja ir nustatomos patikrinimų kertant sieną taisyklės, ir nuo Šengeno sienų kodekso. Kadangi siūlomu reglamentu siekiama nustatyti vienodas pareigas valstybėms narėms ir vežėjams, tinkama priemonė šios iniciatyvos tikslams pasiekti yra reglamentas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlyme tinkamai atsižvelgta į išsamaus konsultacijų proceso, vykdyto kuriant ir plėtojant AIS, rezultatus. Šis procesas apėmė diskusijas su IT ekspertais, politikos ekspertais, veiklos ir teisės ekspertais iš valstybių narių ir eu-LISA, vykusias eu-LISA patariamojoje grupėje, eu-LISA projekto valdyboje, eu-LISA valdyboje ir Pažangaus sienų valdymo komitete. Taip pat buvo keičiamasi nuomonėmis su suinteresuotosiomis šalimis ir diskutuojama Taryboje.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymu siekiama nustatyti ribotos taikymo trukmės nuo AIS reglamento ir Šengeno sienų kodekso nukrypti leidžiančią nuostatą, kad būtų užtikrinta laipsniška AIS veikimo pradžia. Atsižvelgiant į politikos tikslą, kitų politikos galimybių nėra. Todėl poveikio vertinimas nėra tinkamas ar būtinas.

Remdamasi AIS poveikio vertinimais, atliktais nuo 2008 m., ir konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis bei diskusijomis Taryboje ir Europos Parlamente, Komisija parengė išsamų poveikio vertinimą, pridedamą prie pasiūlymo dėl AIS reglamento[7]. Poveikio vertinime daugiausia dėmesio skirta svarbiausiems poreikiams sienų valdymo srityje, kurie turi būti patenkinti sukuriant AIS. Pagrindiniai įsipareigojimai, kuriuos reikia įgyvendinti, yra šie: i) pagerinti patikrinimų kertant sieną kokybę; ii) užtikrinti patikimą asmenų tapatybės nustatymą ir iii) sustiprinti vidaus saugumą ir kovą su terorizmu ir sunkiais nusikaltimais. Šie poreikiai bus patenkinti tik tada, kai AIS pradės veikti.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlyme visapusiškai atsižvelgiama į pagrindines teises ir principus, pripažintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma siūlomomis priemonėmis atsižvelgiama į Chartijos 6 straipsnį, kuriuo saugoma pagrindinė teisė į laisvę ir saugumą, Chartijos 7 straipsnį, kuriuo saugoma kiekvieno asmens pagrindinė teisė į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, ir 8 straipsnį dėl pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą. Siūlomos priemonės taip pat atitinka SESV 16 straipsnį, kuriuo kiekvienam asmeniui užtikrinama teisė į jo asmens duomenų apsaugą.

Pasiūlymu nekeičiamos griežtos prieigos prie AIS taisyklės ir AIS reglamente nustatytos būtinos apsaugos priemonės, įskaitant asmens duomenų privatumą kaip vieną iš pagrindinių teisių ir teisę į informaciją.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi poveikio ES biudžetui.

[7] SWD(2016) 114 *final*, SWD(2016) 115 *final*, SWD(2016) 116 *final*.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Siūlomo reglamento vertės, rezultatų ir poveikio stebėsenos programa atitinka AIS reglamento 72 straipsnyje nustatytą programą.

Be to, nuoseklus mechanizmas, grindžiamas diegimo planais ir pareigomis teikti ataskaitas, suteikia galimybę priimti sprendimus ir vykdyti bendrą stebėseną prieš laipsnišką sistemos naudojimo pradžią ir jos laikotarpiu. Centriniu ir nacionaliniu lygmenimis parengti diegimo planai yra glaudaus valstybių narių, eu-LISA ir Komisijos bendradarbiavimo rezultatas.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymas sudarytas iš toliau aprašytų dalių.

– **Laipsniškas diegimas (1, 2 ir 4 straipsniai).** Valstybės narės pradės naudoti AIS laipsniškai, pradžioje registruodamos ne mažiau kaip 10 proc. apskaičiuotų sienos kirtimo atvejų, o laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpio pabaigoje – visus asmenis. Sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS veikia, bus registruojami atsisakymo leisti atvykti atvejai. Valstybės narės turės galimybę paspartinti įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu arba pradėti naudoti AIS visu operaciniu pajėgumu. Europolas taip pat pradės naudoti AIS nuo pirmos laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpio dienos.

– **Diegimo planai, stebėsena ir ataskaitų teikimas (3 straipsnis).** Pasikonsultavus su Komisija, išsami informacija apie laipsnišką sistemos veikimo pradžią centriniu ir nacionaliniu lygmenimis bus išdėstyta eu-LISA ir valstybių narių diegimo planuose. Valstybės narės kas mėnesį teiks pažangos ataskaitas Komisijai ir eu-LISA. Jei valstybė narė nuspręstų pradėti naudoti AIS visu operaciniu pajėgumu, diegimo plane būtų tik paaiškintas toks pasirinkimas.

– **Laikinos taisyklės, kuriomis nukrypstama nuo AIS reglamento ir Šengeno sienų kodekso (5 straipsnis).** Privalomas visų į AIS taikymo sritį patenkančių asmenų kelionės dokumentų antspaudavimas galios iki laipsniško sistemos veikimo pradžios laikotarpio pabaigos. Kai AIS bus įdiegta, valstybės narės registruos keliautojų duomenis, nurodomus jų kelionės dokumentuose. Valstybės narės gali laipsniškai pradėti registruoti biometrinius duomenis. Institucijos, turinčios prieigą prie duomenų, užregistruotų AIS laipsniškos jos veikimo pradžios laikotarpiu, laikys, kad antspaudai yra svarbesni už AIS registruotus duomenis. Sienos perėjimo punktuose, kuriuose naudojama AIS, bus naudojamasi AIS ir VIS sąveikumu. Į galimus automatinės skaičiuoklės pateiktos informacijos apie ilgiausią likusią leidžiamo buvimo trukmę padarinius nebus atsižvelgiama. Trečiųjų šalių piliečių tapatybė ir ankstesnė registracija bus tikrinamos tik tuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama su biometrinėmis funkcijomis. Interneto svetainė, informacinė kampanija ir keliautojams teiktinas šablonas bus pritaikyti atsižvelgiant į laipsnišką sistemos veikimo pradžią. Siekiant užtikrinti ES teisinių priemonių nuoseklumą ir aiškų taisyklių taikymą, laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu bus sustabdytas tam tikrų AIS reglamento ir Šengeno sienų kodekso nuostatų taikymas.

– **Prieiga prie AIS duomenų (6 straipsnis).** Atitinkamos institucijos turėtų atsižvelgti į tai, kad laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu AIS registruoti duomenys gali būti neišsamūs. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra nenaudos laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiu AIS registruotų duomenų rizikos analizei ir pažeidžiamumo vertinimams. Laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiu bus

sustabdytas kelių AIS funkcijų, dėl kurių AIS turi būti vienodai taikoma visose valstybėse narėse, naudojimas. Vežėjai saityno paslaugomis gali pradėti naudotis tik praėjus 90 dienų nuo laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpio pradžios.

– **AIS veikimo sustabdymas (7 straipsnis).** Išskirtiniais AIS centrinės sistemos, nacionalinių sistemų ar ryšių infrastruktūros gedimo arba pernelyg ilgo laukimo prie sienų atvejais valstybės narės gali nuspręsti neregistruoti jokių duomenų (visiškas sustabdymas) arba neregistruoti biometrinių duomenų (dalinis sustabdymas). Pasibaigus laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiui, išskirtinėmis aplinkybėmis, dėl kurių eismas yra toks intensyvus, kad laukimo prie sienų laikas tampa pernelyg ilgas, bus galima ribotą laikotarpį iš dalies sustabdyti sistemos veikimą.

– **Įsigaliojimas ir taikymas (8 straipsnis).** Pasiūlyme nustatyti trys taikymo etapai: i) parengiamasis darbas, susijęs su 3 straipsnyje nurodytais diegimo planais, būtų pradėtas iki siūlomo reglamento įsigaliojimo dienos; ii) laipsniško sistemos veikimo pradžios laikotarpis prasidės nuo dienos, kurią Komisija nustatys pagal AIS reglamento 66 straipsnio 1 dalį, gavusi visus valstybių narių pranešimus pagal AIS reglamento 66 straipsnio 1 dalies c punktą, ir iii) kai kurioms nukrypti leidžiančioms taisyklėms, susijusioms su pereinamojo laikotarpio ir pereinamojo laikotarpio priemonių taikymu, galimybe susipažinti su neišsamiomis bylomis ir jų naudojimu, vežėjų pareiga tikrinti antspaudus 6 straipsnyje nurodytuose kelionės dokumentuose ir 7 straipsnyje nurodytu sistemos veikimo sustabdymo mechanizmu, bus taikomas pratęstas taikymo laikotarpis. Pagal AIS reglamento 66 straipsnio 1 dalies c punktą teikiami valstybių narių pranešimai turėtų būti vertinami atsižvelgiant į laipsnišką sistemos veikimo pradžią. Šiais pranešimais valstybės narės patvirtina savo gebėjimą naudotis AIS. Vis dėlto tai nereiškia, kad visi sienos perėjimo punktai turi būti visiškai paruošti ir aprūpinti įranga nuo laipsniškumo principu grindžiamo požiūrio taikymo pradžios.

2024/0315 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl laikinos nuo tam tikrų Reglamento (ES) 2017/2226 ir Reglamento (ES) 2016/399 nuostatų nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su laipsniška atvykimo ir išvykimo sistemos veikimo pradžia

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktus ir 87 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros[1],

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2226[2], kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), 66 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Komisija turi nuspręsti, nuo kurios datos AIS turi pradėti veikti, jeigu įvykdomos tam tikros sąlygos;

(2) vis dėlto Komisija negavo visų pranešimų pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalies c punktą, o tai yra viena iš sąlygų sprendimui dėl AIS veikimo pradžios priimti;

(3) Reglamente (ES) 2017/2226 numatyta tik sistemos naudojimo visu operaciniu pajėgumu pradžia, reikalaujant, kad visos valstybės narės visuose savo išorės sienos perėjimo punktuose pradėtų naudoti AIS visu operaciniu pajėgumu ir vienu metu visų trečiųjų šalių piliečių, kurie turi būti registruojami AIS, atžvilgiu;

(4) siekiant suteikti valstybėms narėms reikiamą lankstumą pradėti naudoti AIS atsižvelgiant į savo pasirengimo lygį ir palengvinti techninį ir operatyvinį pritaikymą pradedant naudoti AIS, būtina nustatyti laipsniškos AIS naudojimo pradžios taisykles. Kad šis pritaikymas atspindėtų galimus keliautojų srautus ir sezoninius didžiausių srautų laikotarpius, tokia laipsniška pradžia turėtų trukti 180 kalendorinių dienų;

(5) todėl, siekiant sudaryti sąlygas laipsniškai pradėti naudoti AIS, būtina nukrypti nuo tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) 2017/2226 ir (ES)

---

[1] [vietaženklis] [data bus įrašyta po susitarimo] Europos Parlamento pozicija ir [data bus įrašyta po susitarimo] Tarybos sprendimas.

[2] 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011, (OL L 327, 2017 12 9, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj).

2016/399[3] (Šengeno sienų kodeksas) nuostatų. Kitos Reglamente (ES) 2017/2226 nustatytos taisyklės, kurioms šis reglamentas netaikomas, taikomos kaip numatyta tame reglamente. Visų pirma laipsniškos AIS naudojimo pradžios laikotarpiu registruoti duomenys atitinka Reglamente (ES) 2017/2226 nustatytas taisykles ir laikomi patikimais bei tiksliais;

(6) valstybės narės turėtų laipsniškai pradėti naudoti AIS, kad būtų registruojami atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių, kurie turi būti registruojami AIS viename ar keliuose sienos perėjimo punktuose, duomenys. Jei įmanoma ir taikytina, valstybės narės turėtų įtraukti oro, sausumos ir jūrų sienos perėjimo punktus. Siekdamos užtikrinti kontroliuojamą AIS paleidimą ir, kai aktualu, geresnį galimo ilgo laukimo prie sienų laiko valdymą ir tokio laukimo išvengti, valstybės narės turėtų laipsniškai įdiegti visas AIS funkcijas ir laipsniškai pradėti registruoti visų trečiųjų šalių piliečių, kurie turi būti registruojami AIS, duomenis. Kad būtų užtikrintas koordinuotas požiūris, sistema turėtų būti laipsniškai pradėta naudoti etapais, kuriais turėtų būti nustatyti būtiniausi reikalavimai, kuriuos turi įvykdyti valstybės narės. Valstybės narės turės galimybę paspartinti įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu arba pradėti naudoti AIS visu operaciniu pajėgumu nuo laipsniškumo principu grindžiamo požiūrio taikymo pradžios;

(7) siekiant palengvinti sklandų AIS diegimą, Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA) turėtų parengti aukšto lygio diegimo planą, kad valstybėms narėms ir Sąjungos agentūroms būtų pateiktos gairės dėl AIS diegimo planavimo ir vykdymo jos laipsniškos veikimo pradžios laikotarpiu, ir pateikti jį Komisijai, valstybėms narėms ir Sąjungos agentūroms. Į šį planą turėtų būti įtrauktos kiekvienam diegimo etapui eu-LISA nustatytos centrinės sistemos pajėgumų ribos. Valstybės narės, priimdamos sprendimus pradėti arba paspartinti operacijas, turėtų atsižvelgti į centrinės sistemos pajėgumus, nurodytus aukšto lygio diegimo plane;

(8) siekdamos palengvinti sklandų AIS diegimą, valstybės narės, pasikonsultavusios su Komisija ir eu-LISA, turėtų parengti nacionalinius diegimo planus. Nacionaliniuose diegimo planuose turėtų būti pateikta informacija apie kiekvienam laipsniškos AIS naudojimo pradžios etapui nustatytas ribines vertes ir reikalavimus, visų pirma: i) data, nuo kurios AIS veiks kiekviename sienos perėjimo punkte; ii) apskaičiuoto AIS registruotinų sienos kirtimo atvejų skaičiaus procentinė dalis, palyginti su bendru trečiųjų šalių piliečių, kurie turi būti registruojami AIS, skaičiumi, ir iii) kai taikytina, kiekviename pasirinktame sienos perėjimo punkte naudotinos biometrinės funkcijos. Rengdamos savo atitinkamus nacionalinius diegimo planus valstybės narės raginamos tinkamai koordinuotis su infrastruktūros, kurioje yra sienos perėjimo punktai, operatoriais. Kad būtų stebima, kaip laikomasi laipsniškos sistemos veikimo pradžios reikalavimų, valstybės narės turėtų teikti Komisijai ir eu-LISA mėnesines savo diegimo planų įgyvendinimo ataskaitas. Į tokias mėnesines ataskaitas prireikus turėtų būti įtrauktos taisomosios priemonės, skirtos užtikrinti, kad būtų laikomasi laipsniškos sistemos veikimo pradžios reikalavimų;

(9) dėl laipsniškos AIS veikimo pradžios ir galimo AIS registruotų duomenų neišsamumo laipsniškos AIS sistemos veikimo pradžios laikotarpiu turėtų būti sistemingai

[3] 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj).

antspauduojami atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentai. Nacionalinės institucijos turėtų atsižvelgti į galimą atvykimo ir išvykimo įrašų arba atsisakymo leisti atvykti įrašų neišsamumą ir turėtų laikyti, kad spaudai yra svarbesni už AIS registruotą informaciją. Be to, teikdamos informaciją trečiųjų šalių piliečiams apie ilgiausią likusią leidžiamo buvimo trukmę, nacionalinės institucijos savo vertinimą turėtų grįsti kelionės dokumentuose uždėtais spaudais. Jei spaudo nėra, pirmenybė turėtų būti teikiama AIS registruotiems duomenims;

(10) atsižvelgiant į tai, kad laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu AIS registruoti duomenys gali būti neišsamūs, nacionalinės institucijos neturėtų atsižvelgti į automatinės skaičiuoklės pateiktus rezultatus, susijusius su AIS registruotų trečiųjų šalių piliečių ilgiausia likusia leidžiamo buvimo trukme. Be to, vykdydamos savo užduotis, nacionalinės institucijos neturėtų atsižvelgti į automatizuotą mechanizmą, kurį taikant nustatoma arba pažymima, kad pasibaigus leidžiamo buvimo laikotarpiui trūksta išvykimo įrašų arba įrašų, kurių atveju buvo viršyta ilgiausia leidžiamo buvimo trukmė, sudarant asmenų, kurie, kaip nustatyta, yra užsibuvę asmenys, sąrašus;

(11) siekiant suteikti valstybėms narėms pakankamai laiko prisitaikyti prie AIS veikimo pradžios, pirmosiomis 60 kalendorinių dienų nuo laipsniškos sistemos veikimo pradžios biometrinių funkcijų naudojimas sienos perėjimo punktuose neturėtų būti privalomas. Ne vėliau kaip 90-ą kalendorinę dieną nuo laipsniškos sistemos veikimo pradžios valstybės narės turėtų naudoti AIS biometrines funkcijas bent pusėje savo sienos perėjimo punktų. Biometrinių duomenų teikimas neturėtų būti atvykimo sąlyga trečiųjų šalių piliečiams, kurie turi būti registruojami AIS sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama be biometrinių funkcijų;

(12) siekiant patenkinti poreikį laipsniškai diegti AIS su biometrinėmis funkcijomis kai kuriuose sienos perėjimo punktuose, AIS registruotinų trečiųjų šalių piliečių biometrinis sutikrinimas turėtų būti atliekamas tik tuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama su biometrinėmis funkcijomis;

(13) siekiant užtikrinti Vizų informacinės sistemos (VIS), sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 767/2008[4], ir AIS sąveikumo operacijų nuoseklumą, VIS turėtų būti tiesiogiai prieinama tik tuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS nenaudojama. Sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama, sienos apsaugos institucijos turėtų naudotis AIS ir VIS sąveikumu;

(14) trečiųjų šalių piliečiai, kurių duomenys turi būti registruoti AIS, turėtų būti informuojami apie jų teises ir pareigas, susijusias su jų duomenų tvarkymu, naudojant šabloną, kaip numatyta Reglamento (ES) 2017/2226 50 straipsnio 5 dalyje. AIS registruotinų trečiųjų šalių piliečiams teiktinoje informacijoje turėtų būti nurodyta laipsniška AIS veikimo pradžia. Trečiųjų šalių piliečiai šablone turėtų būti informuojami apie jų pareigą pateikti biometrinius duomenis sienos perėjimo punktuose, kai tai yra atvykimo sąlyga. Šablone jie turėtų būti informuojami apie biometrinių duomenų nepateikimo padarinius. Šablone jiems turėtų būti pranešta, kad jie negalės automatizuotomis priemonėmis patikrinti likusios leidžiamo buvimo trukmės;

---

[4] 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, 2008 8 13, p. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/767/oj).

(15) siekdama atsižvelgti į laipsnišką AIS veikimo pradžią, Komisija AIS interneto svetainėje turėtų pateikti atitinkamus atnaujinimus;

(16) tikslas didinti trečiųjų šalių piliečių informuotumą apie jų konkrečias teises ir pareigas būtų geriausiai pasiektas, jei valstybės narės pritaikytų kampanijos įgyvendinimą remdamosi tuo, kaip AIS veiks prie jų sienų, prie kurių AIS naudojama pagal Reglamento (ES) 2017/2226 4 straipsnį. Todėl Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 51 straipsnį padedant valstybėms narėms parengta informacinė medžiaga turėtų būti pritaikyta, kad kartu su laipsniška sistemos veiklos pradžia būtų galima vykdyti informavimo kampaniją;

(17) laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu saityno paslauga nesuteiks galimybės trečiųjų šalių piliečiams elektroniniu būdu patikrinti tikslią leidžiamo buvimo trukmę;

(18) šis reglamentas nedaro poveikio Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo[5] 26 straipsnio 1 dalyje ir Tarybos direktyva 2001/51/EB[6] nustatytoms oro vežėjų, jūrų vežėjų ir tarptautinių vežėjų, vežančių grupes sausuma tolimojo susisiekimo autobusais, pareigoms. Šiuo atžvilgiu vežėjai turėtų patikrinti kelionės dokumentuose uždėtus spaudus. Siekiant užtikrinti veiksmingą bendravimą su vežėjais dėl atskiro AIS taikymo sienos perėjimo punktuose, kuris galiausiai būtų naudingas keliautojams, labai svarbu, kad valstybės narės skaidriai diegtų AIS savo sienos perėjimo punktuose;

(19) Reglamento (ES) 2017/2226 22 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2016/399 12a straipsnyje numatytas pereinamasis laikotarpis ir pereinamojo laikotarpio priemonės, susiję su AIS veikimo pradžia. Būtina nukrypti nuo tų straipsnių, siekiant užtikrinti, kad pereinamasis laikotarpis ir pereinamojo laikotarpio priemonės būtų taikomi tik nuo laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpio pabaigos. Ta nukrypti leidžianti nuostata turėtų nustoti galioti praėjus penkeriems metams ir 180 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos;

(20) siekiant užtikrinti, kad nacionalinės institucijos ir ES agentūros, vykdydamos savo užduotis, vengtų priimti sprendimus, grindžiamus tik AIS registruotais duomenimis; jos turėtų atsižvelgti į tai, kad AIS registruotose asmens bylose gali būti neišsamių duomenų rinkinių. Ta nukrypti leidžianti nuostata turėtų nustoti galioti praėjus penkeriems metams nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos, kad būtų atspindėtas penkerių metų duomenų rinkinių, kurių atveju išvykimo įrašo nėra, saugojimo laikotarpis, kaip nustatyta to reglamento 34 straipsnio 3 dalyje;

(21) užtikrindamos, kad būtų laikomasi Reglamento (ES) 2017/2226 nuostatų dėl duomenų keitimo ir paankstinto duomenų ištrynimo, valstybės narės turėtų papildyti neišsamius duomenis tiek, kiek tai leidžiama atsižvelgiant į ribotą AIS registruotų duomenų rinkinių prieinamumą laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiu;

(22) laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiu Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra neturėtų naudoti AIS registruotų duomenų rizikos analizei ir pažeidžiamumo

---

5 Konvencija dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo (toliau – Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo) (OL L 239, 2000 9 22, p. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2000/922/oj).

6 2001 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 2001/51/EB, papildanti Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnio nuostatas, (OL L 187, 2001 7 10, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/51/oj).

vertinimams atlikti, nes duomenys yra neišsamūs ir dėl to gali būti atliekami klaidinantys rizikos ir pažeidžiamumo vertinimai;

(23) kad laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiu būtų užtikrintas veiksmingas išorės sienų valdymas, sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS nenaudojama, patikrinimai kertant sieną turėtų būti atliekami pagal Reglamentą (ES) 2016/399, taikomą [diena prieš Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 nustatytą AIS veikimo pradžios dieną]. Sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama, patikrinimai kertant sieną turėtų būti atliekami pagal Reglamentą (ES) 2017/2226 ir Šengeno sienų kodeksą. Vis dėlto turėtų būti taikomos konkrečios nuo šių reglamentų nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su tikrinimu sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama be biometrinių funkcijų, kad būtų galima laipsniškai pradėti naudoti sistemą. Tai turėtų būti daroma nedarant poveikio vizų turėtojų patikrinimams naudojant pirštų atspaudus pagal Reglamentą (EB) Nr. 787/2008;

(24) kad laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu kiekvienoje valstybėje narėje būtų galima atlikti veiksmingus techninius ir organizacinius pakeitimus ir reaguoti į išskirtines AIS centrinės sistemos, nacionalinių sistemų ar ryšių infrastruktūros gedimo arba pernelyg ilgo laukimo prie jų sienų aplinkybes, valstybės narės turėtų turėti galimybę visiškai arba iš dalies sustabdyti AIS veikimą tam tikruose sienos perėjimo punktuose. Dalinio sustabdymo atveju biometrinių duomenų registravimas AIS turėtų būti sustabdytas. Visiško sustabdymo atveju AIS neturėtų būti registruojami jokie duomenys. Siekiant sumažinti papildomą riziką, susijusią su AIS su biometrinėmis funkcijomis diegimu, pasibaigus laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpiui valstybės narės turėtų turėti galimybę išskirtinėmis aplinkybėmis, dėl kurių eismas yra toks intensyvus, kad laukimo prie sienų laikas tampa pernelyg ilgas, sustabdyti biometrinių duomenų registravimą AIS. Toks sustabdymas turėtų būti įmanomas ribotą laikotarpį, trunkantį 60 dienų nuo laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio pabaigos, ir turėtų būti pratęstas 60 dienų, jei biometrinių duomenų yra mažiau nei 80 proc. asmens bylų, registruotų AIS laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu;

(25) EU-LISA turėtų skelbti sistemos naudojimo statistikos ataskaitas, kurios turėtų padėti įvertinti sistemos veikimą ir valstybių narių atitiktį diegimo planams, nustatyti tobulintinas sritis, stebėti, kaip laikomasi laipsniškos AIS veikimo pradžios reikalavimų, ir padėti priimti sprendimus, susijusius su tolesniu sistemos plėtojimu ir optimizavimu;

(26) su diegimo planais susijęs parengiamasis darbas turėtų būtų pradėtas iki šio reglamento įsigaliojimo dienos. Laipsniška sistemos veikimo pradžia turėtų būti taikoma nuo Komisijos pagal AIS reglamento 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos. Kadangi šiame reglamente numatomos laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos, praėjus 180 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos jo taikymas turėtų būti sustabdytas. Vis dėlto nukrypti leidžiančios taisyklės dėl pereinamojo laikotarpio ir pereinamojo laikotarpio priemonių taikymo, prieigos prie AIS duomenų, vežėjų atliekamo kelionės dokumentuose dedamų spaudų tikrinimo ir AIS veikimo sustabdymo turėtų būti taikomos ribotą laikotarpį po laipsniškos sistemos veikimo pradžios laikotarpio pabaigos;

(27) šio reglamento tikslo, kuriuo leidžiama nukrypti nuo Reglamento (ES) 2017/2226 ir Reglamento (ES) 2016/299 siekiant numatyti laipsnišką AIS veikimo pradžią,

valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Todėl, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti;

(28) pagal prie ES sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis,* remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turėtų nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;

(29) šiuo reglamentu nėra plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija dalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

(30) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl tų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;

(31) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis,* kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB 3 straipsniu;

(32) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES 3 straipsniu;

(33) Kipro atžvilgiu šio reglamento nuostatos, susijusios su VIS, yra nuostatos, grindžiamos Šengeno *acquis* arba kitaip su juo susijusios, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje. Naudojant AIS reikalaujama suteikti pasyvią prieigą prie VIS. Kadangi AIS turi naudoti tik tos valstybės narės, kurios AIS veikimo pradžioje atitinka su VIS susijusias sąlygas, Kipras nuo AIS veikimo pradžios jos nenaudos. Kipras turi būti prijungtas prie AIS, kai tik bus įvykdytos Reglamente (ES) 2017/2226 nurodytos procedūros sąlygos;

(34) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę [xx];

(35) šiuo reglamentu nustatomos griežtos prieigos prie AIS taisyklės ir būtinos tokios prieigos apsaugos priemonės. Juo taip pat nustatomos fizinių asmenų teisės turėti prieigą prie duomenų, juos ištaisyti, papildyti, ištrinti, taip pat naudotis teise į apskundimą teismine tvarka, visų pirma teise kreiptis į teismą ir nepriklausomų

valdžios institucijų vykdoma duomenų tvarkymo operacijų priežiūra. Todėl šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytų principų – tai, visų pirma, teisė į žmogaus orumą, vergijos ir priverčiamojo darbo uždraudimas, teisė į laisvę ir saugumą, teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, asmens duomenų apsauga, teisė į nediskriminavimą, vaiko teisės, pagyvenusių žmonių teisės, neįgaliųjų integravimas ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą;

(36) šis reglamentas nedaro poveikio įsipareigojimams, atsirandantiems pagal 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS) laipsniškos veikimo prie valstybių narių sienų, prie kurių AIS naudojama pagal Reglamento (ES) 2017/2226 4 straipsnį, pradžios ir laikinos nuo Reglamento (ES) 2017/2226 ir Reglamento (ES) 2016/399 nukrypti leidžiančios nuostatos.

2 straipsnis
Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys pateiktos Reglamento (ES) 2017/2226 3 straipsnio 1 dalyje. Be to, taikomos šios apibrėžtys:

(a) laipsniška AIS veikimo pradžia – 180 kalendorinių dienų laikotarpis, prasidedantis nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos dienos;

(b) nacionalinės institucijos – Reglamento (ES) 2017/2226 9 straipsnyje nurodytos institucijos;

(c) apskaičiuotas sienos kirtimo atvejų skaičius – valstybės narės apskaičiuotas Reglamento (ES) 2017/2226 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodomų trečiųjų šalių piliečių, kertančių sieną kiekvienoje valstybėje narėje, skaičius, pagrįstas metiniu bendro trečiųjų šalių piliečių, vykstančių trumpalaikiam buvimui toje valstybėje narėje, skaičiaus, apskaičiuoto per praėjusius trejus metus nuo šio reglamento 8 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos taikymo pradžios dienos, vidurkiu.

3 straipsnis
Diegimo planai

1. Ne vėliau kaip [30-ą kalendorinę dieną po šio reglamento įsigaliojimo] Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA) pateikia Komisijai, valstybėms narėms ir Europolui aukšto lygio diegimo planą, susijusį su laipsniška AIS veikimo pradžia, atsižvelgdama į 4 straipsnyje nustatytus etapus. Į tą diegimo planą įtraukiamos valstybėms narėms ir Europolui skirtos AIS naudojimo gairės, įskaitant AIS centrinės sistemos pajėgumų ribas.

2. Ne vėliau kaip [60-ą kalendorinę dieną po šio reglamento įsigaliojimo] valstybės narės, pasikonsultavusios su Komisija ir eu-LISA, parengia nacionalinį diegimo planą, susijusį su laipsniška AIS veikimo pradžia, atsižvelgdamos į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą aukšto lygio diegimo planą ir 4 straipsnyje nustatytus etapus.

3. Nacionaliniuose diegimo planuose pateikiama informacija apie tame straipsnyje kiekvienam iš 4 straipsnyje nustatytų etapų nustatytas ribas ir reikalavimus.

4. Nuo 30-tos kalendorinės dienos po laipsniškos AIS veikimo pradžios valstybės narės kas mėnesį teikia Komisijai ir eu-LISA savo nacionalinių diegimo planų, įskaitant taisomąsias priemones, kai jos būtinos 4 straipsnyje nustatytoms pareigoms vykdyti, įgyvendinimo ataskaitas.

5. Komisijos prašymu eu-LISA pagal Reglamento (ES) 2017/2226 63 straipsnio 6 dalį teikia Komisijai statistinius duomenis, būtinus nacionaliniams diegimo planams stebėti.

4 straipsnis
Laipsniška sistemos veikimo pradžia

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 6 dalies, laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu valstybės narės naudoja AIS taip, kaip nustatyta šiame straipsnyje.

2. Nuo pirmos laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio dienos kiekviena valstybė narė pradeda naudoti AIS viename ar keliuose sienos perėjimo punktuose, jei įmanoma ir taikytina, oro, sausumos ir jūrų sienos perėjimo punktuose, kad galėtų registruoti ir saugoti Reglamento (ES) 2017/2226 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių duomenis. Valstybės narės AIS registruoja bent 10 proc. apskaičiuoto sienos kirtimo atvejų skaičiaus toje valstybėje narėje.

   Pirmąsias 60 kalendorinių laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio dienų valstybės narės gali naudoti AIS be biometrinių funkcijų, o nacionalinės institucijos gali kurti arba atnaujinti asmens bylas be biometrinių duomenų.

3. Ne vėliau kaip 90-ą kalendorinę dieną nuo laipsniškos AIS veikimo pradžios valstybės narės naudoja AIS su biometrinėmis funkcijomis bent pusėje savo sienos perėjimo punktų. Valstybės narės registruoja ne mažiau kaip 50 proc. apskaičiuoto sienos kirtimo atvejų skaičiaus toje valstybėje narėje. Reglamento (ES) 2017/2226 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų trečiųjų šalių piliečių asmens bylose, registruotose AIS, saugomi biometriniai duomenys.

4. Ne vėliau kaip 150-ą kalendorinę dieną nuo laipsniško AIS veikimo pradžios valstybės narės naudoja AIS su biometrinėmis funkcijomis visuose savo sienos perėjimo punktuose ir toliau registruoja AIS bent 50 proc. apskaičiuoto sienos kirtimo atvejų skaičiaus toje valstybėje narėje.

5. Ne vėliau kaip 170-ą kalendorinę dieną nuo laipsniško AIS veikimo pradžios valstybės narės naudoja AIS su biometrinėmis funkcijomis visuose savo sienos perėjimo punktuose ir AIS registruoja visus Reglamento (ES) 2017/2226 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus trečiųjų šalių piliečius.

6. Atsisakymo leisti atvykti atvejai, dėl kurių nuspręsta sienos perėjimo punkte, kuriame naudojama AIS, registruojami AIS taip, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/2226 18 straipsnyje. Kai AIS naudojama su biometrinėmis funkcijomis,

atsisakymo leisti atvykti atvejai registruojami su biometriniais duomenimis. Kai AIS naudojama be biometrinių funkcijų, atsisakymo leisti atvykti atvejai registruojami be biometrinių duomenų.

7. Nuo pirmos laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio dienos Europolas naudoja AIS taip, kaip numatyta Reglamente (ES) 2017/2226.

5 straipsnis
Kitos nuo Reglamento (ES) 2017/2226 ir Reglamento (ES) 2016/399 nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Be 4 straipsnyje nustatytų taisyklių, laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu taikomos šiame straipsnyje nustatytos taisyklės.

2. Sienos apsaugos institucijos sistemingai antspauduoja Reglamento (ES) 2017/2226 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių kelionės dokumentus.

   Reglamento (ES) 2016/399 42a straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir 42a straipsnio 2, 5 ir 6 dalyse nurodytos antspaudavimo pareigos *mutatis mutandis* taikomos AIS naudojančiose valstybėse narėse.

3. Duomenų įvedimo į AIS, jų keitimo, ištrynimo ir susipažinimo su jais tikslais nacionalinės institucijos, turinčios kompetenciją Reglamento (ES) 2017/2226 23–35 straipsniuose nustatytais tikslais, laiko, kad antspaudai yra viršesni už AIS duomenis, be kita ko, duomenų nesutapimo arba to reglamento 16 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais. Jei spaudo nėra, pirmenybė turėtų būti teikiama AIS registruotiems duomenims.

4. Jei valstybių narių teritorijoje esančio trečiosios šalies piliečio kelionės dokumente nėra spaudo ir AIS nėra sukurtos jo asmens bylos, nacionalinės institucijos gali daryti prielaidą, kad trečiosios šalies pilietis neatitinka arba nebeatitinka sąlygų, susijusių su atvykimu į valstybe nares arba buvimu jose.

   Ši prielaida netaikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie bet kokiu būdu gali pateikti patikimų įrodymų, kad jie pagal Sąjungos teisę naudojasi laisvo judėjimo teise, pagal Susitarimą dėl JK išstojimo iš ES turi teisę gyventi priimančiojoje valstybėje narėje arba kad jie turi leidimą gyventi ar ilgalaikę vizą.

   Ši prielaida gali būti paneigta, kai trečiųjų šalių piliečiai bet kokiu būdu pateikia patikimų įrodymų, kad jie laikosi su trumpalaikio buvimo trukme susijusių sąlygų.

   Jei prielaida paneigiama, nacionalinės institucijos sienos perėjimo punktuose, kuriuose naudojama AIS, atlieka vieną ar daugiau iš toliau nurodytų užduočių, kiek tai leidžiama pagal šį reglamentą:

   (a) prireikus AIS sukuria to trečiosios šalies piliečio asmens bylą;

   (b) atnaujina naujausią atvykimo ar išvykimo įrašą, įvesdamos trūkstamus duomenis;

   (c) ištrina esamą bylą, kai Reglamento (ES) 2017/2226 35 straipsnyje toks ištrynimas numatytas.

5. Sienos apsaugos institucijos naudojasi AIS ir VIS sąveikumu, nurodytu Reglamento (ES) 2017/2226 8 straipsnio 2 dalyje, tik tuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose naudojama AIS. Sienos apsaugos institucijos ir toliau turi tiesioginę prieigą prie VIS:

(a) sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS nenaudojama;

(b) kai AIS veikimas sustabdomas pagal šio reglamento 7 straipsnį.

6. Nacionalinės institucijos ir Europolas neatsižvelgia į:

(a) automatinės skaičiuoklės, kurioje pateikiama informacija apie Reglamento (ES) 2017/2226 11 straipsnyje nurodytą ilgiausią leidžiamo buvimo trukmę, rezultatus;

(b) automatiškai sugeneruotą užsibuvusių asmenų sąrašą ir jo padarinius, visų pirma nurodytus to reglamento 6 straipsnio 1 dalies c ir h punktuose, 12 straipsnio 3 dalyje, 16 straipsnio 4 dalyje, 34 straipsnio 3 dalyje, 50 straipsnio 1 dalies i ir k punktuose, 63 straipsnio 1 dalies e punkte.

7. Valstybių narių atliekamos duomenų tvarkymo operacijos, atitinkančios šį reglamentą, nelaikomos neteisėtomis arba neatitinkančiomis Reglamento (ES) 2017/2226 to reglamento 45 ir 48 straipsnių tikslais.

8. Trečiųjų šalių piliečių, nurodytų Reglamento (ES) 2017/2226 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse, tapatybės patikrinimas ir ankstesnė jų registracija pagal to reglamento 23 straipsnį atliekami sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama su biometrinėmis funkcijomis, be kita ko, naudojantis savitarnos sistemomis, jei tokios yra.

9. Be Reglamento (ES) 2017/2226 50 straipsnio 5 dalyje nurodytos konkrečios informacijos, kurią valstybės narės turi įtraukti į šabloną, kad trečiųjų šalių piliečiams būtų teikiama informacija apie jų asmens duomenų tvarkymą AIS, kartu su šablonu, kuris turi būti perduotas trečiųjų šalių piliečiams tuo metu, kai sukuriama atitinkamo trečiosios šalies piliečio asmens byla, valstybės narės pateikia šią informaciją:

„Atvykimo ir išvykimo sistema diegiama laipsniškai. Šiuo diegimo laikotarpiu [nuo...] jūsų asmens duomenys, įskaitant jūsų biometrinius duomenis, prie visų valstybių narių išorės sienų gali būti nerenkami atvykimo ir išvykimo sistemos tikslais. Jei mums reikės privaloma tvarka surinkti šią informaciją, o jūs nuspręsite jos nepateikti, jums nebus leista atvykti. Šiuo laipsniško diegimo laikotarpiu jūsų duomenys nebus automatiškai įtraukiami į užsibuvusių asmenų sąrašą. Be to, naudodamiesi interneto svetaine ar įranga, esančia sienos perėjimo punktuose, negalėsite patikrinti, kiek ilgiau jums leidžiama pasilikti.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad kai laipsniškas AIS diegimas bus užbaigtas, jūsų asmens duomenys bus tvarkomi taip, kaip nurodyta informacijoje, pateiktoje prie šios formos pridėtame dokumente.“

10. Reglamento (ES) 2017/2226 50 straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją AIS interneto svetainėje Komisija pritaiko, kad būtų atsižvelgta į laipsnišką sistemos veikimo pradžią.

11. Reglamento (ES) 2017/2226 51 straipsnyje nurodyta informavimo kampanija, vykdoma AIS veikimo pradžioje, atspindi konkrečias sąlygas sienos perėjimo punktuose, užtikrinant, kad atitinkama informacija būtų perduota asmenims, kuriems ji turi poveikį, ir atsižvelgiant į šio reglamento 4 straipsnyje nustatytus etapus. Komisija padeda valstybėms narėms rengti pritaikytą informavimo kampanijos medžiagą.

12. Reglamento (ES) 2017/2226 12 straipsnio 1 ir 2 dalių, 13 straipsnio 1 ir 2 dalių, 20 ir 21 straipsnių taikymas sustabdomas.

13. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/2226 22 straipsnio ir Reglamento (ES) 2016/399 12a straipsnio, tuose straipsniuose nustatytas pereinamasis laikotarpis ir pereinamojo laikotarpio priemonės taikomi nuo pirmos dienos po to, kai baigiasi laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpis.

14. Sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS nenaudojama, patikrinimai kertant sieną atliekami pagal Reglamentą (ES) 2016/399, kuris pradedamas taikyti dieną prieš Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytą AIS veikimo pradžios dieną.

Sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama, patikrinimai kertant sieną atliekami pagal Reglamentą (ES) 2017/2226 ir Reglamentą (ES) 2016/399.

Nukrypstant nuo antros pastraipos, sienos perėjimo punktuose, kuriuose AIS naudojama be biometrinių funkcijų, 6 straipsnio 1 dalies f punkto i papunktis ir nuostatos dėl trečiųjų šalių piliečių tikrinimo remiantis biometriniais duomenimis tik AIS tikslais, nurodomais Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnio f punkto ii papunktyje ir 8 straipsnio 3 dalies a ir g punktuose, netaikomi.

Šio reglamento tikslais Reglamento (ES) 2016/399 9 straipsnio 3 dalies ir 12 straipsnio taikymas sustabdomas.

6 straipsnis
Prieiga prie AIS duomenų

1. Kai vykdydami savo užduotis gauna laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu AIS užregistruotų atvykimo ir išvykimo įrašų duomenis:

   (a) nacionalinės institucijos ir Europolas atsižvelgia į tai, kad dėl kintančio AIS veikimo lygio kiekvienoje valstybėje narėje laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu duomenys gali būti neišsamūs;

   (b) nacionalinės institucijos, perduodamos duomenis pagal Reglamento (ES) 2017/2226 41 ir 42 straipsnius, atsižvelgia į tai, kad duomenys gali būti neišsamūs;

   (c) ETIAS centrinis padalinys atsižvelgia į tai, kad atvykimo ir išvykimo įrašuose, registruotuose AIS laipsniškos jos veikimo pradžios laikotarpiu, gali būti neišsamių duomenų rinkinių, kad būtų galima atlikti patikrinimą pagal Reglamento (ES) 2017/2226 25a straipsnio 2 dalį.

2. Kai gauna duomenis ataskaitų teikimo ir statistikos tikslais, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/2226 63 straipsnyje, kompetentingos institucijos, Komisija ir atitinkamos Sąjungos agentūros atsižvelgia į tai, kad laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu AIS registruoti duomenys gali būti neišsamūs.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/2226 13 straipsnio 3 dalies, vežėjai gali pradėti naudotis tame straipsnyje nurodyta saityno paslauga nuo 90-os kalendorinės laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio dienos. Laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu vežėjai tikrina kelionės dokumentuose uždėtus spaudus, siekdami vykdyti savo pareigas pagal Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnio 1 dalį ir Tarybos direktyvą 2001/51/EB.

180 kalendorinių dienų nuo laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio pabaigos vežėjai ne tik naudojasi saityno paslauga, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2017/2226 13 straipsnio 3 dalyje, bet ir toliau tikrina kelionės dokumentuose dedamus spaudus, siekdami vykdyti savo pareigas pagal Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 26 straipsnio 1 dalį ir Tarybos direktyvą 2001/51/EB.

4. Vykdydamos Reglamento (ES) 2017/2226 35 ir 52 straipsniuose nurodytas pareigas, susijusias su AIS registruotų asmens duomenų papildymu, valstybės narės atitinkamus duomenis papildo tik tiek, kiek įmanoma, atsižvelgdamos į ribotą laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu surinktų duomenų rinkinių prieinamumą. Kai taikytina, Reglamento (ES) 2017/2226 52 straipsnio 4 dalyje nurodytame administraciniame sprendime nurodomos šio reglamento 4 straipsnyje nustatytos sąlygos, pagal kurias galima registruoti neišsamias bylas.

5. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2017/2226 63 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, tinkamai įgalioti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros darbuotojai neturi prieigos prie laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu joje registruotų duomenų rizikos analizės ir pažeidžiamumo vertinimų tikslais.

7 straipsnis
AIS veikimo sustabdymas

1. Laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu valstybės narės gali visiškai arba iš dalies sustabdyti AIS naudojimą tam tikruose sienos perėjimo punktuose išskirtinėmis aplinkybėmis, susijusiomis su AIS centrinės sistemos, nacionalinių sistemų ar ryšių infrastruktūros gedimu arba įvykiais, dėl kurių vyksta toks intensyvus eismas, kad laukimo sienos perėjimo punkte laikas tampa pernelyg ilgas.

   Dalinio sustabdymo atveju renkami Reglamento (ES) 2017/2226 16–20 straipsniuose nurodyti duomenys, išskyrus biometrinius duomenis.

   Visiško sustabdymo atveju valstybės narės visiškai sustabdo AIS veikimą ir nerenka to reglamento 16–20 straipsniuose nurodytų duomenų.

   Abiem atvejais valstybės narės nedelsdamos ir ne vėliau kaip per šešias valandas nuo sustabdymo pradžios praneša Komisijai ir eu-LISA apie dalinio arba visiško sustabdymo priežastį ir numatomą jo trukmę ir užtikrina, kad apie tokį sustabdymą būtų tinkamai informuoti infrastruktūros, kurioje yra sienos perėjimo punktų priegloba, operatoriai ir vežėjai. Kai išskirtinės aplinkybės, lėmusios sustabdymą, išnyksta, valstybės narės nedelsdamos apie tai praneša Komisijai ir eu-LISA.

2. 60 kalendorinių dienų nuo laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio pabaigos valstybės narės gali iš dalies sustabdyti AIS naudojimą tam tikrame sienos perėjimo punkte, kaip nurodyta 1 dalies antroje pastraipoje, ribotam ne ilgesniam kaip šešių valandų laikotarpiui ir tik išskirtinėmis aplinkybėmis, dėl kurių eismas yra toks intensyvus, kad laukimo sienos perėjimo punkte laikas tampa pernelyg ilgas. Valstybės narės atleidžiamos nuo Reglamento (ES) 2017/2226 21 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, susijusios su biometriniais duomenimis. Tokiais atvejais valstybės narės nedelsdamos ir ne vėliau kaip per šešias valandas nuo sustabdymo pradžios praneša Komisijai ir eu-LISA apie sustabdymo priežastį ir numatomą trukmę.

3. Jei biometrinių duomenų yra mažiau kaip 80 proc. laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpiu AIS registruotų asmens bylų, šio straipsnio 2 dalyje nustatytas laikotarpis automatiškai pratęsiamas 60 kalendorinių dienų.

4. Ne vėliau kaip 10-ą kalendorinę dieną po laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio pabaigos eu-LISA pateikia Komisijai statistinius duomenis, kad Komisija galėtų patikrinti, ar pasiekta ši procentinė dalis. Ne vėliau kaip 30-ą kalendorinę dieną nuo laipsniškos AIS veikimo pradžios laikotarpio pabaigos Komisija informuoja valstybes nares apie jos atlikto patikrinimo rezultatus.

8 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja ketvirtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

   Jis taikomas nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos dienos, nuo kurios AIS turi pradėti veikti.

   Vis dėlto šio reglamento 3 straipsnis taikomas nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

2. Šis reglamentas nustoja būti taikomas praėjus 180 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos dienos, nuo kurios AIS turi pradėti veikti. Vis dėlto:

   (a) 5 straipsnio 13 dalis nustoja būti taikoma praėjus penkeriems metams ir 180 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos dienos, nuo kurios AIS turi pradėti veikti;

   (b) 6 straipsnio 1, 2, 4 ir 5 dalys nustoja būti taikomos praėjus penkeriems metams ir 180 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos dienos, nuo kurios AIS turi pradėti veikti;

   (c) 6 straipsnio 3 dalies antra pastraipa nustoja būti taikoma praėjus 360 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos;

   (d) 7 straipsnio 2 ir 3 dalys nustoja būti taikomos praėjus 300 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos;

   (e) 7 straipsnio 4 dalis nustoja būti taikomai praėjus 210 kalendorinių dienų nuo Komisijos pagal Reglamento (ES) 2017/2226 66 straipsnio 1 dalį nustatytos datos.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*